

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésben
vétetnek fel.

Felelős szerkesztő:
Nemes József dr.
Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Sajtószabadoság.

Baja, nov. 12.

A sajtószabadoság a magyar alkotmány egyik legerősebb oszlopa. Mindannyiunknak közkincese. A sajtóreform a sajtószabadoságnak intézményes biztosítója. E biztosíték a sajtó szabad mozgását ezentul sem fogja korlátozni. Mert a sajtó ezentul is mindazokért az eszmékért, amelyek az országot és a nemzetet előbbre vinni hivatva vannak, a haladásért az ország fejlődéséért, mindazokért a reformokért, amelyeket a sajtónak elő kell mozdítania és ki kell harcolnia — küzdhet bátran és szabadon. A sajtó ezentul is leleplezheti a visszaéléseket és teljes erejével súlyosan bírálhatja és kiküszöbölheti a bajokat, — de ezentul hihetőleg — finomabb lesz a hangja és nem a becsületsértő és rágalmozó kifejezések özönével fog dolgozni, nem sárral fog dobálódni, de ha élesen, hevesen, gunyosan is, mégis hivatáshoz méltó hangon tollal fogja nagy és nemes hivatását teljesíteni.

Ezentul a sajtónak művésze nem az lesz, aki furkós bottal és fejszével dolgozik, hanem a jövőben oda kell majd törekednie a sajtónak, hogy írásművét úgy állítsa a közönségnek elébe, hogy az a büntetőtörvénykönyvbe ne ütközzék.

Becsület, egyéniség, közintézmény, hatóság, családi szentély nem lesz büntetlenül és felelőtlenül a közpréda tárgya. A sajtóreform gondoskodik arról, hogy a sajtóalkalozók büntetlenül ne kalózkodhassanak többé. A sajtóreform egyik helyes ujtása ugyanis az a rendelkezés, hogy a sajtóterméket előállító nyomdatulajdonost is szavatossá teszi a sajtóvétségért elítélt személyen behajthatlan pénzbüntetésekért, bűnügyi költségekért és kártérítési összegért. A szavatosság kimondása fáj egynémelyik nyomdatulajdonosnak. Hinc illae lacrimae! Ezért a zajos láрма és a farizeus jajveszéklés! Nem a sajtószabadoságnak van vége, — amint rimánkodnak, — hanem a sajtószabadoságnak lesz vége! Amerikába a nagystilű sikkasztók és tolvajok menekültek, ezentul majd a nagystilű saj-

tóalkalozók is odavitorláznak Egynémely nyomdatulajdonos a jövőben majd megválogatja lapja stílusát, írójának hangját és nem fogja tarkítani lapját a hirlapirodalom mezejéről szedett vadvirágokkal és kárt okozó koholt vadhírekkel. Az eddig felelőtlenül odaállított »strohmanokért« a jövőben bizony anyagilag szavatós lesz.

A sajtószabadoság nem lesz többé taktarója a sajtószabadoságnak és a sajtó nem lesz többé menhelye a sajtóhősök felelőtlen garázdálkodásának.

A becsületnek, a családi szentélynek az igazságnak és egyáltalán a közönség erkölcsi és anyagi érdekeinek megvédelése mégis csak előbbrevaló, mint az erkölcsi javak körüli felelőtlen kalózkodásnak a sajtószabadoságnak fenntartása — a sajtószabadoság fényes lobogója alatt.

Törvényesek-e az adóvégrehajtások?

— Egy kis helyreigazítás és egy kevés törvénytárgyalás. —

Egyik helyi lap közelebbi cikke — miközben a IV. o. keresetadó-végrehajtások miatt érzékenyen panaszkodik — e végrehajtások törvényszerűségét is megtagadja. Jogtalanannak mondja a kiegészítési fizetéseknek *korlátlan* letiltását, mert — szerinte — az új adótörvények és nevezetesen az általános keresetadó és a jövedelemadó életbe nem lépve, a IV. o. keresetadót a felfüggesztett adónemekkel helyettesíteni és részére a tisztviselői fizetések korlátlan lefoglalhatóságát biztosítani nem lehet, már csak a végrehajtási törvénynek 2000 korona létminimumot biztosító dispoziójánál fogva sem.

Nagyjában és egészében ez a gondolatfűzése az első pillanatra szinte meggyőző a cikknek, mely azonban egy kis törvényismeret népszerű mellőzéssel állítja be a dolgokat.

A konklúziójában téves cikkből t. i. mindössze annyi áll meg, hogy a jövedelemadóról és az általános keresetadóról szóló új törvény tényleg nem lépett életbe, ami ezen új adónemekre nézve biztosított minden behajtási jogkedvezmény felfüggesztését is jelentené, ha az életbeléptetést elhalasztó 1913. évi VI. t. c. 2-ik szakasza kifejezetten ki nem mondaná, hogy a hatályon kívül helyezett adótörvényeknek a nyilvános számadásra kötelezett válla-

latok kereseti adójára, az általános keresetadóra és a jövedelmi adóra vonatkozó rendelkezései — a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójára, a keresetadóra, a bányaadóra és az általános jövedelmi pótlóra *értelmszerűleg alkalmazandók.*

„*Értelmszerűleg.*” Ami kétségkívül azt jelenti, hogy az életbe nem léptetett adónemekre vonatkozó minden behajtási jogkedvezmény az érvényükben megmaradt régi adótörvényekre is fennáll. Ezen alapon a IV. o. keresetadókra nézve a tisztviselői fizetésekre korlátlanul eszközölt végrehajtások jogszerűsége és ez a törvényes — bár kevésbé népszerű álláspont.

A kérdés historikumához és a köteles helyreigazításhoz az is hozzátartozik, hogy az 1913. évi VI. törvénycikkben azt a kérdést is tisztázta a törvényhozás, hogy *mi az érvényes jogszabály. Fölhatalmazta* a pénzügyminisztert, hogy a fentebb ismertetett alapelveknek megfelelően Hivatalos Összeállítást adjon ki és ez a folyó év március havában 1913. évi 50000 pénzügyminiszteri szám alatt meg is történt.

Ennek a törvényerővel bíró Hivatalos Összeállításnak 142-ik szakasza félreérthetetlenül kimondja, hogy a fizetés, vagy a fizetés természetével bíró illetmény, nyugdíj vagy ily természetű egyéb ellátás azoknál, kik IV. o. keresetadót fizetnek — e szolgálati járandóságok után kivetett keresetadó és járulékaik erejéig *korlátlanul* lefoglalható. Hogy ez a rendelkezés a végrehajtási novellával ellentétben van, azt maga az idézett 142-ik szakasz is megállapítja, de hiszen minden törvényes intézkedés csak addig van érvényben, míg későbbi intézkedés rajta nem változtat.

Vita anyagául ezek után még csak egy kérdés marad. Nem lépte-e túl a pénzügyminiszter a Hivatalos Összeállítás kiadásánál a törvényhozástól nyert felhatalmazást? Erre a kérdésre pedig megadja a választ az élő joggyakorlat, a közigazgatási bíróságnak számos elvi jelentőségű határozata, melyekben még az új adókezelési törvény életbelépése előtt kifejezést nyert, hogy IV. osztályu kereseti adó címén az alkalmazott fizetésének korlátlan letiltása jogos és méltányos. Ha a köztisztviselő hónapról hónapra passzive kénytelen elszenvadni a keresetadó levonásoknak bármily összegű fizetéséből való eszközölését, úgy akkor az egyenlő elbánás elve alapján jogos és méltányos, hogy más alkalmazott is korlátlanul adózzék keresetadó alá vont fizetéséből.

Spitzer Zoltán
m. kir. pénzügyi fogalmazó.

— Adóösszeírások ellenőrzése. Bernhart és Kasovitz pénzügyi tisztviselők több nap óta Baján tartózkodnak a városi adóösszeírás felülvizsgálása miatt.

Mi van az adóhátralékokkal?

Egyik laptársunk intervenciójának jelentős sikeréről számol be tegnapi számában. Mi senkitől sem irigylünk semmiféle sikert, ha az különben is a polgárság hasznára van, de ez esetben foglalkoznunk kell az említett lap ezen sikerét fixírozó cikkével, mert nem egészen felel meg a valóságnak s nagyon alkalmas arra, hogy az érdekelteket félrevezesse.

A B. F. U. ugyanis azt írja, hogy a pénzügyigazgató közvetve felhatalmazta annak közvételére, hogy mindazok, akiknek fizetése le van tiltva, részletfizetési engedélyt kapnak, ha az adóügyi tanácsnoknál jelentkeznek. A B. F. U. cikkének ez a kitétele az, ami helyreigazításra szorul. Azon előzményeknek historikuma ugyanis, amelyeknek következtében laptársunk cikkét megírta a következő.

A tömeges letiltások hírére s a panaszok hallatára Purgly Sándor dr. főispán beszélt a pénzügyigazgatóval, aki készséggel kijelentette, hogy a *beérkező részletfizetés iránti szabályszerűen felszerelt kérvényeket a legnagyobb méltányossággal intézi el.* Ennél nagyobb kedvezményt a törvény értelmében nincs módjában adni. A főispán közbenjárása után próbálkozhatott meg más kedvezmény kieszközölésével a B. F. U. is, de intervenciója természetesen, az előzmények után, csakis eredménytelen lehetett. Azon híradása tehát, amelyben épp az ellenkezőkről tudósítja olvasóit, bizonyára félreértés következménye. Az említett lap intervencióját csakis azon esetben nevezheti *sikernek*, ha a saját sikerének tartja a már alkalmazásban lévő azon jogszokást, amely eddig is mindig módot nyújtott bizonyos részletekben való fizetés kérvényezésére.

Bár mi is sajnáljuk, hogy egyéb kedve mélyt a súlyosan érintett letiltott fizetésű adóhátralékosoknak a törvény ellenére nem lehet kieszközölni. A helyzet megvilágítására kénytelenek voltunk laptársunk kellemes értesítését a tényállásnak megfelelőleg megcáfolni. Ugy értesültünk azonban, hogy az *adóügyi tanácsnok meg fogja találni azt a módot, amellyel saját hatáskörében lehetőleg segítségére lehet az adóhátralékosoknak.*

A családi dráma vége.

Félelmében felakasztotta magát.
— **A merénylő asszony halála.** —

Baja, 1913. nov. 12.

Olvasóink bizonyára emlékeznek még arra a családi drámára, amely a múlt hó elején játszódott le a Széchenyi utcában s amelynek vége az volt, hogy Szűcs Andrásné Mándity Matild izgalomban háromszor rálőtt férjére Szűcs Andrásra, a Folyamszabályozási társulat irodaszolgájára, aki a dühöngő asszony elől az ablakon át félig felöltözetlen menekült. A rendőrségi vizsgálat folyamán kiderült, hogy a házastársak már hosszabb idő óta különváltak élnek, bár az asszony azért gyakran felkereste férjét s nem egyszer vitt neki ebédet is a Széchenyi utcába. Mándity Matild az említett napon is elment az urához, ahol egy ideig békésen beszélgettek, az asszony azonban egyszerre váratlanul revolvert kapott elő kö-

ténye alól s rálőtt mosdó férjére. A lövés nem talált mire az asszony még egyszer az urára lőtt, szerencsére azonban izgatottságában úgy reszkett a keze, hogy a második lövés is célt tévesztett. A megrémült férj erre félmeztelenül kiugrott az alacsony ablakon át az utcára, ahova még egy golyót küldött utána a felesége, de az sem sebesítette meg Szűcsöt.

A rendőrségen a sápadt, vékony, beteges kinézetű asszony azt vallotta, hogy azért akarta megölni férjét, mert állandóan félt tőle s attól tartott, hogy egyszer az ura végez vele.

Az asszony ellen szándékos emberölési kísérlet címén indult meg a bünvádi eljárás. Tegnap délelőtt lett volna a járásbírósgov a vizsgálati tárgyalás, amelyre az asszony nem jelent meg. Amikor kiküldtek érte Lökertsor 70. sz. alatt lévő lakásába, az asszonyt szobájára egyik geandjára felakasztva találták. A hulla már egész hideg volt, úgy hogy az előhívott tiszt orvos már csak a beállott hallat konstataálhatta.

Az öngyilkos asszony több levelet hagyott hátra, amelyekben tettének okául azt jelölte meg, hogy nagyon félt a letartóztatástól és a börtöntől. Elkieseredett hangon panaszkodott a levelekben férje ellen is, aki durvaságával és perveritásával is elviselhetetlenné tette számára az életet. Az öngyilkos asszony egy csomag cukrot vett kis leányának mielőtt tettét elkövette s a cukorhoz egy bucsuzó levelet mellékelte kis lánya részére, amelyben meghatóan bucsuzik gyermekétől.

Az öngyilkos asszonyt a városi hulaházba szállították, a honnan ma délután temették el.

HIREK.

A leányegylet ezidei zsúrjai.

A leghumánusabb bajai egyesület, a jótékony célú Leányegylet ezidei első zsúrja két hét múlva lesz, de az agilis vezetőség már most készen tart egy csomó meglepetést a publikum számára. A mostani zsurok — bájos lányok határozata folytán — alaposan elfog útni a zsurok eddigi sablonjától. Minden ízében új, eredeti ötlettel fogják szórakoztatni a közönséget, olyan pompás ötletekkel, amelyek mind egyikén megérik a rendező és szereplő lányok öntudatlan finom nőisége s ez lesz a zsurok főértékei. Intim hangulata a föltétlen jólézés kellemes érzése kísérté eddig is a Leányegylet minden szórakoztató délutánját, de most, az új tervek, célok és megvalósulásra váró ötletek zuhatagában még fokozottabb érdeklődéssel kell várnunk az első zsurt. Hisszük, hogy a publikum, amely amugy is készséggel támogat minden jótékony célt, nem vonja meg pártfogását attól az egylettől sem, amely hosszú évek eredményei után ért meg a leghumánusabb jelzőre. Különösen most, amikor új életet, élénkséget akarnak az egylet vezetői önteni a jótékony célú zsurokba, a legmesszebbmenő támogatást érdemel meg a Leányegylet.

— **A virilisták névjegyzéke.** Az igazgatóválasztmány a jövő évi virilisták névjegyzékét a következőképp állapította meg: *Drescher Gyula, *Szász Ottó, *dr. Fischeff Zsigmond, *dr. Nikolauz Béla, *dr. Juray Károly, *Weidiuger Dezső, *Allaga Ottó, Dely Géza, *dr. Róna Dezső, Grünhut Miksa, *dr. Koller Imre, *Tury Mátyás, *dr. Monostori Gyula, Ttafikant [Károly, Zweig Mór, *Reich Vilmos, Székely Leó, Schwartz József, *dr. Bernhardt

János (uj), Graaug Lipót, *Vojnits Dániel, Csernák József, *Pollermann Bertalan, *dr. Csihás Imre (uj), *dr. Kelemen József, Rosenfeld Albert (uj), Jovanovics Milán, *dr. Klénáncz György, *Hesser Gyula, Fleischmann Manó, *dr. Bruck Samu, *dr. Lemberger Ármín, *dr. Boros József (uj), Lövinger Jenő (uj), *dr. Hegedűs Aladár (uj), *Bodrogi Gyula, Goldschmípt Zsigmond (uj), *dr. Makray László, Schön Géza. — A virilisták jövő évi névjegyzékéből a törvényhatóságnak több érdemes tagja kimaradt, köztük Rósenber Samu dr., a munkapárt kiváló társelnöke, akinek kimaradásával határozott veszteség éri a pártot és a törvényhatóságot. Kimaradt még Fehér János dr. ügyvéd, Somogyi Emil gyáros és Reich Gyula, akik szintén értékes tagjai voltak a törvényhatóságnak.

— **Az olcsó fakereskedő.** Tóth Lajos, aki Baján szokott olcsó fát árulni, ma a bíróság előtt állott és a bíróság nyolc napi elzárásra ítélte azért, mert kiderült róla, hogy vele nehéz konkurálni. Ő ugyanis a kereskedelmi forgalomba hozott áruját úgy szerzi be, hogy — lopja. Most is rábizonyították, hogy fűzfát, akácát és egyéb faneműt lopott. Ezért ítéltek el nyolc napra és ezért várniok kell azoknak, akik olcsó szeremlei fát akarnak beszerezni a télire.

— **Panaszos levelek.** Két panaszos levelet hozott szerkesztőségünkbe a mai posta. Az egyikben egyik előfizetőnk azt írja, hogy a plébánia épületnél levő postaszekrény lyukas, úgy hogy a bedobott levelek kiesnek belőle s a panaszos csodálkozik, hogy a szekrénynek ezt az eléggé súlyos szépséghibáját eddig nem vették észre a postások. — A másik panaszos a mi örök témánkról a gávilágításról ír. Panaszkodik a gyöngye gáznymomás ellen, amely csak késérteties világitást engedélyes s ezenkívül a gázt magát is rossznak tartja, ami valószínűleg a fölhasznált szén rossz anyagának következménye. — Mindkét jogos panaszt ajánljuk a postafőnök, illetőleg a városi tanács figyelmébe.

— **Kabát-tolvaj.** Olcsó és könnyű módon akart téli kabáthoz jutni Rasztik Gyula. Rasztik Gyula. Rasztik a városi közkórházban Mézner bajai szűcsiparossal közös szobában feküdt. Amikor Aztán Rasztikot elbocsájtották a kórházból, az lement a ruhatárba és Mézner jó téli kabátját vette el a maga kopott kabátja helyett. Később észrevették a dolgot és gyorsan jelentést tettek a csendőrségnél. A csendőrség Rasztig után sietett és elfogta a Budapesti-uton. Rasztig épp akkor kezdte meg gyalog turáját Bajáról Budapestre.

— **Brutális asszony.** Özv. Nagy Józsefné 12 éves Mária nevű leánya több pajtásával együtt tegnapi éjszaka játszott Mándity Mihályné Szeremlei-utcai ház udvarára. A gyerekek kissé hangosabban viselkedtek játékközben, amin Mándityné annyira feldühödött, hogy kirontva lakásából nekiesett a kis leánynak, ütni, verni kezdte, majd megragadta és a földhöz vágta és a fejét kétszer is odaütötte egy éles kőhöz. A kis leány fején több több súlyos sérülést szenvedett. Nagyné ma feljelentette a brutális asszonyt a rendőrségen, mely megindította az eljárást.

— **A kalauz tolvaja.** Laki Ferenc a baja bezdáni vonat kalauza tegnapi arra a kellemetlen feledezésre jutott, hogy Baja és Bátmonostor között valaki ellopta börtáskáját tartalmával együtt. A kalauz csakhamar megtalálta a tolvajt is Iván Rozália személyében, aki ellen a feljelentést megtette.

— **Hova kell a panasszal fordulni?** A városi adóvégrehajtás körül esetleg előforduló törvény vagy szabályellenességek orvoslása céljából a végrehajtást szenvedő az 1909. évi XI. t. c. 45. § alapján a pénzügyigazgatósághoz fordulhat 8 napon belüli panaszával. — A bírói végrehajtások elleni előterjesztések az 1881. évi LX. t. c. 35. § alapján a járásbíróshoz nyújtandók be.

— **Közgyűlés.** A Magyarországi Munkások Rókkant és Nyugdíjgyeletének bajai fiókja f. hó 9-én Greguss Aurél elnökle és a tagok élénk részvétele mellett rendkívüli közgyűlést tartott. Sricke Simon pénztáros részletesen ismertette a közpntt által javasolt alapszabály-módosítási tervezetet, melyhez a tagok nagyban hozzájárultak. A módosítások lényege; a tagdíjak felemelése és a korhatár felállítása. A f. é. december hó 8. és 9-én Budapesten tartandó országos küldöttgyűlésre a bajai fiók Sricke Simon tiszteletbeli tagot küldte ki.

— **Kereskedők értekezlete.** A Kereskedelmi Kaszinó folyó hó 14-én pénteken este nyolc óraker helyiségében összes tagjai bevonásával értekezletet tart a gabonapiac kihelezése tárgyában. Okot erre az értekezletre az szolgáltattott, hogy a városi tanács kikérte a Kaszinó véleményét ebben a kérdésben és az elnökség válaszádat előtt meg akarja hallgatni a kereskedők nézetét. Vendégeket és érdeklődőket az értekezleten szívesen látnak.

— **Relatívus gyermekhalál.** Bács-Borsód községben tegnap délután exhumálták Kling András földbirtokos rejtélyes körülmények között elhunyt hét éves fiának holttestét és felküldték az országos igazságügyi tanácshoz, hogy a már egyszer felboncolt hullát még egyszer boncolja fel. A kis fiu halálának körülményei egyelőre megfejthetetlenek. Az atyja azt állította, hogy a fiut egy ló rugta agyon, a szomszédok viszont azzal gyanúsították meg az apát, hogy ő fojtotta meg a fiát. Feljelentés folytán a vizsgálóbíró elrendelte a boncolást, amit a szabadkai törvényszék orvosai végeztek. A boncolás alapján a vizsgálóbíró letartóztatásba helyezte a gyanúsított apát. Kling védője ellenőrző orvosi szakvéleményekre hivatkozva viszont azt erősítette a vizsgálat folyamán, hogy nem fulladás okozta a gyermek halálát. A szabadkai törvényszék felterjesztette az orvosi szakvéleményeket az igazságügyi orvosi tanácsnak, mely úgy nyilatkozott, hogy a halál oka csak újabb boncolás után lesz megállapítható.

— **Kedélyes rendőrök.** Dávodon három községi rendőr érdekes példáját adta a rendőri józanságnak Simon János, Radó István és Varga Ferenc rendőrök ugyanis együtt idogáltakegyik kocsmában, amelybe később Szántósi György ottani gazda is betévedt. A három már kissá illuminált állapotban lévő rendőr erre távozásra szólította fel Szántóit, mert nem akarták tűrni, hogy valaki végignéze az ő mulatásukat. Amikor Szántósi nem távozott el, a rendőrök megfogták és kidobták, azután pedig nekiestek a földönfekvő embernek s véresre verték. Szántósi feljelentette a garázda rendőröket. Ugyilátszik a rendőrök hatalmi tulkapása kezd most falu helyen divatozni.

— **Köztudomásu,** hogy köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál legbiztosabban hatnak a világhírű Egger-féle Mellpasztillák, melyek a gyomrot nem rontják és kitűnő ízűek. Kaphatók minden gyógyszerárban és drogériában. Doboz 1 K és 2 korona. Próbaboz 50 f.

— **A Munkás Otthon előadása.** A Munkás Otthon e hó 16-án vasárnap este műkedvelői előadással egybekötött táncestetélyt rendez. Szinre kerül Kövesi »Vigécek« című pompás vigjátéka, amelynek szerceit az Otthon műkedvelő gárdájának színe-java játssa. Az ének-számokat Németh Ignác a neves színházi karmester tanítja be, aki a zongorakiséretet is elvállalta.

— **„Az R. Wolf. Magdeburg-Buckau cég,** mely a tulhevített gőzü lokomobilok építésének megalapítója, az idei kiállításokon ujra jelentékeny sikereket aratott. Így a bécsi »Adria« és a lipcei építőipari kiállításokon nagy teljesítményü tulhevített gőzü — compound — lokomobiljaival, melyek a legujabb szabadalmazott »RWV« vezérművel vannak ellátva, a legmagasabb kitüntetések, egy aranyéremt és a szász kir. államéremet nyerte el. A csehországi Komottauban megtartott kiállításon pedig R. Wolf tulhevített gőzü cséplőkészleteit tüntették ki a két legmagasabb díjjal, egy aranyéremmel, különös elismeréssel és az ezüst államéremmel.

— **Modern hirdetési iroda.** Ugy a bel-földön, mint a külföldön előnyösen ismerik a Leopold hirdető vállalatot Budapesten, Erzsébet körut 41. A legnagyobb hirdető cégek e megbízható iroda után eszközöztetik az összes hirdetéseiket, mert kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és felülmulhatatlan pontossággal teljesíti az összes megbízásokat.

Irodalom. — Művészet.

In hoc signo vinces!

(E jelben győzni fogsz!)

(Klasszikus filmtragédia 5 felvonásban. Bemutattja 1913. Nov. 15 és 16-án az Uránia Színház.)

A mozibemutatók özönében valóságos friss szenzáció az Uránia szombati bemutatója. Klasszikus dráma kerül színre, klasszikus a miliójében, a cselekményében egyaránt. Mostanában több hasonlót produkált a kinematográfia, ennél azonban ki kell emelni, hogy a klasszicitása nem türes jelző. Az »In hoc signo vinces!« a szó nemes értelmében klasszikus, tömör építésű dráma, amelyben a dus emberi érzések nemcsak egyéni tragédiákat, hanem népek történetét, világhistoriát is bogoznak. Krisztus után a háromszázadik esztendőben játszódik a darab cselekménye s a historiának azokat a napjait foglalja egybe amelyekben a kereszténység diadalmaskodott a pogányság fölött. Nagy vonalakban ez a dráma cselekménye is: hogyan vezette diadalra seregeit az első keresztény római császár, Konstantin. Ez azonban csak a dráma váza, amelyet a mozi-rendezés ezernyi nagyszerű és nagyszerűen keresztül vitt ötlettel tett gazdag és izgalmas drámává, amelynek mélyén egy poétikus szerelmi idill is kivirágzik. Maria Jacobini a neve a női főszereplőnek. Olaszországban már régóta ismerik a nevét a színésznőnek s mint a klasszikus színjátszás egyik forradalmi jelentőségű tehetségét emlegetik. Most alkalma nyílik a mi közönségünknek is megismerni. Biztos, hogy ez ismeretségből szeretet lesz, mert amit az »In hoc signo vinces!«-ben produkál Jacobini, érdemessé teszi a közönség legnagyobb szeretetére.

Tekintettel a szokatlanul nagy érdeklődésre, ajánljuk a közönségnek, hogy gondoskodjék előre a jegyek megváltásáról. Pénztárnyitás d. e. 10—11-ig, d. u. 3—4.

A Mozi.

Kaptuk a következő levelet:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur,
a fővárosban néhány hete egy »Mozi« című humoros hetilap alakult, aminek ambícióval és szeretettel vagyok magam is állavdó munkatársra.

Ebben az országban, ahol még a vicclapok is pártállások szerint igazodnak — contradictio in adjectum, hiszen a humor és szatira legfőbb kritériuma, hogy érzelmileg fölötte áll a jelenségnek — nemcsak az írók, akiknek szabad levegő és tér kell, de a közönség is örömmel és kíváncsian kell, hogy üdvözölje azt a gondolatot és eszmét, mely a rekeszizmokon keresztül és nevetőinger segítségével is tiszta és fölüeny világfelfogást termékenyít.

A »Mozi« speciális számokat ad egy egy elvont vagy konkrét kategóriáját az életjelenségeknek, hetenként kiemeli a többi közül, meghatározza, elintézi. Írók és rajzolók nagy kedvvel fogadták a vicclapírásnak ezt a formáját, amit Párisban körülbeül az »Assiette au Beurre« képvisel, bizonyos vagyok benne, hogy közönségünk megérett erre a műfajra.

A Mozi egyenesen, nyíltan és becsületesen hirdeti programját, nyíltan és becsületesen bevallja, hogy reklámra is szüksége van, ez a reklám azonban közvetlenül és öntudatosan fordul a közönség ítélete és érdeklődése felé. Amikor megállapítom, hogy itt egy elég ritka incidenciáról van szó, reklamirozni is éppen valamit, de felismerni egyuttal, de érdemes és pártolásra méltó dolog az, amit reklamirozunk: tisztelettel kérem Szerkesztő urat, adja közzé, ingyen és jóakarattal ezt e levelemet nagyon tisztelt és sokra becsült lapjában.

Szerkesztő urnak mindig kész hive

Karinthy Frigyes.

204061/1913. FIVa. sz.

Hirdetmény.

Rendkívüli forgalmi viszonyok következtében a vasuti üzletszabályzat 75. §. (3) 5. és a vasuti árufuvarozásra vonatkozó berni nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó végrehajtási határozmány 6. §. (3) 2. pontja alapján, kereskedelemügyi m. kir. minister urnak f. évi november hó 6-án 83232. sz. a. kelt engedélyével, folyó évi november hó 9-től kezdve visszavonásig.

1. Fiume állomásra rendelt kocsirakományu cukorküldeményekre három (3) napi póthatáridőt;

2. Kiskőrös állomásra helybe rendelt és fedett tárolást igénylő teherárakra, továbbá Kiskőrös állomást átmenetben érintő teherdarabárakra pedig egy (1) napi póthatáridőt állapítottunk meg.

Ezeket a póthatáridőket az érvényben levő fuvarozási határidőn és póthatáridőkön kívül ugy a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban érvényesítjük, és élő állatok, friss hus-, leölt baromfi- és leölt vad-, friss gyümölcs-, friss fűszélék- és tojás-küldeményekre nem alkalmazzuk.

Budapest, 1913. évi november hó 7-én.

Az igazgatóság.

◆ Hirdetések ◆

felvétetnek e lap kiadohivataláb u

3

jóházból való fiu tanulóul felvétetik Kollár A. könyvkereskedésében, könyvnyomdájában és könyvkötészetében.

BIRÓ LAJOS, BRÓDI SÁNDOR
HERCZEG FERENC, KENEDI GÉZA
KÓBOR TAMÁS, KOZMA ANDOR

az írók és ujságírók színe-java írják
a legjobban szerkesztett, teljesen független legelterjedtebb
és legnagyobb magyar

AZ UJSÁG-ot

Vasárnap: „Asszony“, „Gyermek“
„Automobil“ és „Sport“ melléklet.

Felelős szerk: GAJÁRI ÖDÖN. Szerk.-társ: Dr. ÁGAI BÉLA.

— Előfizetési árak: —

Egy évre . . . K 28.—

Félvére . . . „ 14.—

Negyedévre. „ 7.—

Egy hónapra „ 2.40

Egyes példány ára ünnep-
és vasárnapokor egyformán

AZ UJSÁG terjedelme rendezésen 32—36—40 oldal.

Vasár- és ünnepnapokon 80—00—200—280 oldal.

MEGRENDELŐ-CIM:

Az Újság kiadóhivatala.

Budapest, VII. Rákóczi-ut 54. sz.

10 fillér

Baja városát érintő vonatok menetrendje.

Érvényes 1913. évi október hó 1-től.

Oda						Szabadka—Baja—Bátaszék—Ujdombovár.						Vissza					
Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.			
5416	5404	5406	5408	5002	5410	5415	5001	5403	5405	5407	5409	5415	5001	5403			
I—III	I—III	I—III	I—III	I—II	I—III	I—III	I—II	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—II	I—III			
1116	710	745	745		15-20 2-45 3 20	ind.	Budapest keleti p. u.	—	—	—	—	—	545	1-00	720	1000	545
505	1036	220	4-43	6 57	700	ind.	Szabadka	—	—	—	—	745	10 08	9-30	1221	627	926
511	1044	228	4-50		706		Szabadkai műtrágyagyár	—	—	—	—	789		9-24	1215	621	920
516	1049	233	4-55		711		Horváltanyák 2. sz. őrház	—	—	—	—	733		9-18	1209	615	915
521	1054	238	5-00		716		Kelebiai tanyák 3. sz. őrház	—	—	—	—	728		9-13	1204	610	910
526	1100	244	5-05		721		Szabadkai tanyák 4. sz. őrház	—	—	—	—	722		9-07	1158	605	905
532	1108	251	5-12	7 15	727		Csikeria	—	—	—	—	716		9-02	1182	589	900
539	1115	258	5-19		734		Bácsalmási vöröserdő 8. sz. őrház	—	—	—	—	705		8-55	1148	560	882
543	1121	303	5-24		738		Bácsalmási szállók	—	—	—	—	701		8-51	1139	546	848
550	1128	310	5-31	7-28	745	érk.	Bácsalmás	—	—	—	ind.	653	9-35	8-42	1130	587	840
553	—	301	—	—	740	érk.	Kiskunhalas	—	—	—	ind.	—	—	—	1200	—	850
351	1121	—	—	—	739		Regőce	—	—	—	—	648	—	—	330	—	855
558	1140	320	5-33	7-29	746	ind.	Bácsalmás	—	—	—	—	643	9-34	8-32	1115	582	838
602	1145	325	5-36		750		Almás	—	—	—	—	639		8-28	1111	528	829
610	1154	334	5-44		758		Óalmás	—	—	—	—	632		8-20	1102	519	820
622	1205	347	5-55	7-46	810		Bácsbokod-Bácsborsód	—	—	—	—	621	9-16	8-10	1051	509	810
634	1217	359	6-07	7-58	822		Mátéháza puszta	—	—	—	—	605		7-59	1089	458	759
640	1223	405	6-13		828		Bajai szállók 24. sz. őrház	—	—	—	—	558		7-50	1032	451	752
648	1231	413	6-20	8-10	836	érk.	Baja	—	—	—	ind.	550	8-51	7-42	1024	443	744
700	1241	438	6-22	8-15	851	ind.	Baja	—	—	—	—	545	8-50	7-31	1009	437	734
708	1251	448	6-30		900		Pörbőly felső megálló	—	—	—	—	536		7-22	1000	428	725
715	1259	456	6-37		907		Pörbőly	—	—	—	—	530		7-15	953	423	719
724	110	507	6-46		916		Alsónyék	—	—	—	—	520		7-08	942	412	709
728	114	511	6-50	8-37	920	érk.	Bátaszék	—	—	—	—	516	8-26	6-59	938	408	705
—	132	—	7-07	8-38	925	ind.	Bátaszék	—	—	—	—	—	8-13	6-51	—	401	655
—	345	—	9-07	9-56	1102	érk.	Ujdombovár	—	—	—	—	—	6-50	4-46	—	225	524

Baja—Zombor—Ujvidék.						Baja—Bezdan—Zombor					
Oda.	Oda.	Oda.	Oda.	Oda.	Oda.	Oda.	Oda.	Oda.	Oda.	Oda.	Oda.
400	820	100	450	ind.	Baja	—	—	—	—	—	—
411	830	110	500		Baja szállás város	—	—	—	—	—	
425	849	127	513		Vaskút	—	—	—	—	—	
451	914	201	538		Gara	—	—	—	—	—	
505	929	215	552	érk.	Regőce	—	—	—	—	—	
509	939	216	557	ind.	Regőce	—	—	—	—	—	
537	1010	239	627		Órszállás	—	—	—	—	—	
547	1020	248	637		Körtés 13. sz. őrház	—	—	—	—	—	
553	1037	256	651		Gádor	—	—	—	—	—	
608	1049	307	704		Magyarut 16. sz. őrh.	—	—	—	—	—	
615	1056	314	711		Nenadics	—	—	—	—	—	
625	1105	323	720	érk.	Zombor	—	—	—	—	—	
1031	—	717	—	érk.	Ujvidék	—	—	—	—	—	
214	—	1038	—		Belgrad	—	—	—	—	—	